

แบบฟอร์มการจัดเก็บองค์ความรู้

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม	
องค์ความรู้ เรื่อง การตัดแต่งกิ่งมะม่วง	
เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล นางสาววรรณภาสมอาษา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	
วันที่บันทึกความรู้ ๑๗ / พฤษภาคม / ๒๕๖๖	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ ในการจัดการความรู้	ข้อแนะนำ / เอกสารอ้างอิง / คู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
<p>นางสาววรรณภาสมอาษานักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมการผลิตในระดับอำเภอบางพลี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้มีการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร โดยนำเอาประเด็นการส่งเสริมการเกษตรโดยยึดรูปแบบ BCG model ที่วิเคราะห์ศักยภาพการดำเนินงานของอำเภอบางพลีมาปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการเกษตร</p> <p>ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สำนักงานเกษตรอำเภอบางพลีได้วิเคราะห์ศักยภาพและกำหนดแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรภายใต้รูปแบบ BCG Model ปี ๒๕๖๖ ชนิดสินค้า “มะม่วงน้ำดอกไม้” อำเภอบางพลี</p> <p>นางสาววรรณภาสมอาษา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ เป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีความรู้ความสามารถในงานการผลิตพืชในประเด็นของ BCG Model ในด้านเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) ที่จะเน้นทางด้านความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาพัฒนาต่อไป โดยเป็นการต่อยอดความเข้มแข็ง อย่าง ทรัพยากรชีวภาพ หรือผลผลิตที่มีทางการเกษตร โดยดำเนินงานส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ด้านการ “ตัดแต่งกิ่งมะม่วง” เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้ในแปลงของเกษตรกร ซึ่งการตัดแต่งกิ่งมะม่วงจะช่วยเพิ่มผลผลิต และป้องกันการเข้าทำลายของโรคและแมลงศัตรูพืช โดยเกษตรกรในอำเภอบางพลี</p>	<p>การสร้างโครงสร้างทรงพุ่มมะม่วงในระยะปลูกชิด</p> <p>๑. จะเป็นการสร้างโครงสร้างให้กับต้นมะม่วงที่ปลูกซึ่งมีความสำคัญมาก โดยเริ่มตั้งแต่การเลี้ยงยอดหรือลำต้นที่เกิดจากการติดตา ต่อกิ่ง จนมีความสูงประมาณ ๕๐ เซนติเมตร ถึง ๑ เมตร หรือประมาณ ๒ ฟุตขึ้นไป (ถ้ามะม่วงเป็นกิ่งทาบ ปกติจะมีความสูงพร้อมที่จะตัดแต่งได้เลย)</p> <p>๒. ใช้เล็บสะกิดยอดออก หรือใช้ปลายมีดปาดเป็นรูปสามเหลี่ยมตัดตายยอดออกเพื่อให้ตาข้างที่อยู่ใกล้ในระดับเดียวกันแตกออกเป็นกิ่งข้าง ปล่อยให้ตาข้างแตกเป็นอิสระ เมื่อกิ่งแตกออกมามีความยาว ๓-๔ นิ้ว เลือกกิ่งที่แข็งแรง มีขนาดใกล้เคียงกันไว้ ๒-๓ กิ่ง และควรมีทิศทางที่เป็นมุมพอดีได้ระยะกัน ไม่แคบหรือกว้างเกินไป (กิ่งที่ทำมุมแคบเกินไปคือกิ่งที่ทำมุมกับลำต้นน้อยกว่า ๔๕ องศา แต่ต้องไม่กว้างเกิน ๖๐ องศา)</p> <p>๓. เป็นยอดที่เลี้ยงไว้ ๒-๓ กิ่ง เป็นใบแก่ให้ทำลายยอดของกิ่งใหม่ อีกครั้งเพื่อให้แตกกิ่งแขนงพร้อมกัน และเลือกไว้ยอดละ ๒ กิ่ง เลือกกิ่งที่สมบูรณ์สม่ำเสมอ พร้อมตั้งอยู่ตำแหน่งตรงข้าม มิ่งามกิ่งกว้าง มุมที่ง่ามกิ่งประมาณ ๖๐ องศา ถึงขั้นนี้ยอดทั้งหมดจะได้ ๖-๙ ยอด</p> <p>๔. เมื่อยอดชั้นที่ ๒ เลี้ยงไว้ ๖ หรือ ๙ กิ่ง ใบแก่อีกครั้งก็จะทำลายยอดเช่นกัน ขั้นตอนที่ ๒ และ ๓ และเลี้ยงไว้ยอดละ ๓ กิ่ง มุมที่ง่ามกิ่งประมาณ ๔๕ องศา ก็จะได้ยอดครั้งสุดท้าย เท่ากับ ๑๘ หรือ ๒๑ กิ่ง</p> <p>ถ้าเขียนเป็นสูตรตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงขั้นสุดท้าย คือ</p>

จะปลุกมะม่วงบริเวณคั่นบ่อปลาเบญจพรรณ ซึ่งจะเป็นปลุกในระยะชิด จึงดำเนินการส่งเสริมให้เกษตรกรตัดแต่งกิ่งมะม่วงแบบทรงแจกัน (Vase shaped type) หรือเรียกว่าตัดแต่งแบบเปิดศูนย์กลาง (Open center) ซึ่งเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับการปลุกมะม่วงในระยะปลุกชิด

การตัดแต่งกิ่งมะม่วงแบบทรงแจกัน (Vase shaped type)

การปลุกมะม่วงในระยะปลุกชิดนั้นต้องการทรงพุ่มเตี้ย กิ่งแผ่ออกด้านข้าง โดยการตัดยอดหรือกิ่งล้ากระโดง และเมื่อมียอดใหม่ตามด้านข้างของลำต้น ให้เลือกกิ่งบริเวณบนสุดไว้ประมาณ ๒-๓ กิ่ง เลือกกิ่งที่มีขนาดใกล้เคียงกันมากที่สุด และเว้นระยะห่าง ทำให้เกิดทรงพุ่มคล้ายแจกันมีช่องว่างตรงกลางทรงพุ่ม เพื่อให้ทรงพุ่มโปร่ง ไม่ที่บอากาศถ่ายเทสะดวก และมีแสงแดดส่องเข้ากลางทรงพุ่ม ช่วยป้องกันแมลงศัตรูพืชและป้องกันการเกิดโรคราไฟ

ในการตัดแต่งกิ่งมะม่วงในต้นมะม่วงที่ให้ผลแล้ว จะแบ่งทำ ๒ ครั้ง ดังนี้

การตัดแต่งครั้งแรก ควรตัดแต่งหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วทุกปี ซึ่งอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคม-เดือนมิถุนายน เป็นช่วงที่เริ่มเข้าฤดูฝนแต่มะม่วงยังไม่แตกยอดอ่อน กิ่งที่ควรตัดแต่งออก คือ กิ่งกระโดงหรือกิ่งน้ำค้าง กิ่งแห้ง กิ่งที่มีกาฝาก กิ่งที่ทับซ้อนกันหลายๆ กิ่งที่ทับซ้อนกันหลายๆ กิ่ง กิ่งที่ทำมุมแคบเกินไป และกิ่งที่ไม่สามารถยื่นออกไปรับแสงแดดได้ เพื่อให้ทรงพุ่มโปร่งได้รูปทรงตามที่ต้องการ

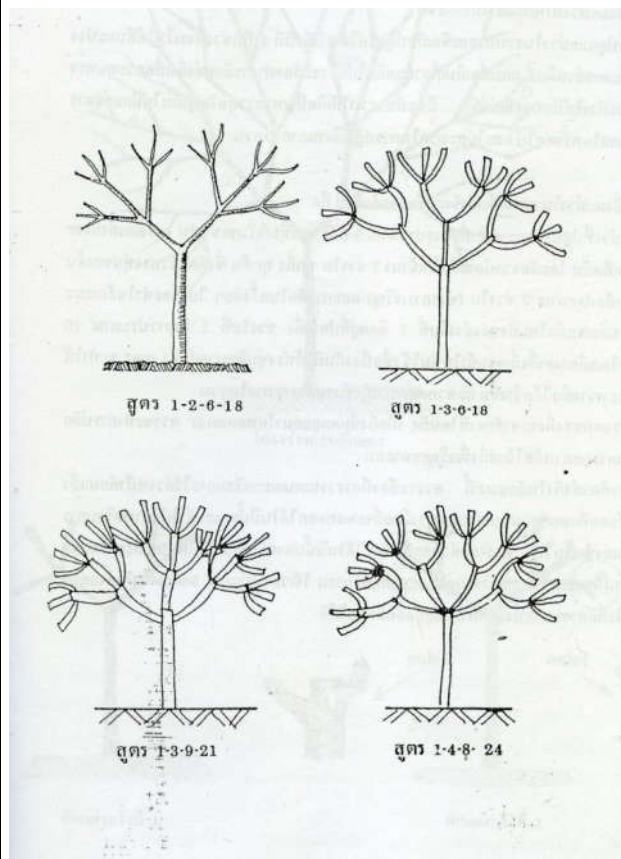
การตัดแต่งครั้งที่ ๒ เริ่มตัดเมื่อฝนหมดแล้วเพื่อเป็นกระตุ้นให้มะม่วงออกดอก โดยตัดกิ่งที่เกิดจากการตัดในครั้งแรก เพื่อลดจำนวนกิ่งให้น้อยลงจะได้ไม่แย่งน้ำและอาหาร ทำให้กิ่งที่เหลือสมบูรณ์พร้อมที่จะออกดอกติดผล

สูตร ๑-๒-๖-๑๘

สูตร ๑-๓-๖-๑๘

สูตร ๑-๓-๙-๒๑

สูตร ๑-๔-๘-๒๔

แหล่งอ้างอิง

สืบค้นจาก

https://www.technologychaoban.com/agricultural-technology/article_๒๑๙๙๔

วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๖

ผู้บันทึกองค์ความรู้ ชื่อ นายอภิพล ทองคำ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

หน่วยงาน สำนักงานเกษตรอำเภอบางพลี โทรศัพท์ ๐๒๓๑๒๖๒๔๔

ภาพการดำเนินงานกิจกรรม

